

забезпечення антикорупційної діяльності. Усе це дасть змогу істотно зменшити рівень корупції в Україні особливо в умовах воєнного стану в сфері безпеки дорожнього руху.

Література:

1. Яцків І. І. Адміністративно-правові засади протидії корупції в Україні: автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2011. – С. 18.
2. Державна антикорупційна програма на 2023-2025 роки. Затверд. постановою Кабміна України від 04.03.23 р. № 220. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/516211___725692.
3. Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки. Закон України від 20.06.22 р. № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#n9>.
4. Антикорупційна стратегія України на 2021–2025 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MN025531>.
5. Індекс сприйняття корупції у світі – 2023. URL: <https://cpi.ti-ukraine.org/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-358-6-45>

КОРУПЦІЯ ЯК ЗАГРОЗА ІНФОРМАЦІЙНІЙ БЕЗПЕЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Шевчук Михайло Олександрович

кандидат юридичних наук,

*докторант кафедри конституційного, адміністративного
та фінансового права,*

*Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
м. Хмельницький, Україна*

Корупція як загроза інформаційній безпеці є однією з актуальних тем в умовах воєнного конфлікту. Воєнний стан створює своєрідні виклики та загрози для країни, серед яких корупція виявляється особливо небезпечною. Активна боротьба за ресурси, недостатність контролю та відкритості управління, а також загальна нестабільність створюють ідеальні умови для поширення корупційних практик у всіх сферах життя суспільства.

У контексті воєнного стану, де пріоритетом є збереження національної безпеки та стабільності, корупція може стати фактором, що призводить до серйозних наслідків. Вона може порушити ефективність

оборонної діяльності, призвести до витоку конфіденційної інформації, підризу авторитету владних структур та загостренню соціально-економічних проблем. З цієї причини важливо розглядати корупцію не лише як юридичну або моральну проблему, але і як серйозну загрозу національній безпеці, зокрема інформаційній.

З метою забезпечення інформаційної безпеки в Україні Указом Президента України від 25.02.2017 р. була затверджена «Доктрина інформаційної безпеки України» [1]. В сучасних умовах війни 18 березня 2022 року прийнято рішення РНБО «Щодо реалізації єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану», в якому визначено, що в умовах воєнного стану реалізація єдиної інформаційної політики є пріоритетним питанням національної безпеки» [2].

Умови воєнного стану створюють ряд причин, що призводять до збільшення вразливості інформаційної безпеки. У зв'язку з мобілізацією ресурсів на оборону та воєнний стан, держави можуть нехтувати інвестуванням в інформаційну безпеку та відповідні технологічні заходи. Це може призвести до відсутності належного захисту від кібератак та інших форм хакерських атак. Таким чином, умови конфлікту підвищують ризик порушення інформаційної безпеки і створюють серйозні виклики для ефективного управління та захисту інформаційних ресурсів.

Розуміння зв'язку між корупцією та загрозами для інформаційної безпеки під час воєнного стану є надзвичайно важливим у контексті забезпечення національної безпеки. Корупційні практики можуть сприяти витоку конфіденційної інформації, яка може бути використана для вчинення кримінальних правопорушення або посягання на національні інтереси. Крім того, корупція може порушити ефективність оборонної діяльності, знизити рівень підготовки та бойової готовності військ, а також зменшити довіру до владних структур серед населення. Недостатня захищеність інформаційних систем держави може також стати наслідком корупційних дій, що відкриває шлях для кібератак та витоку важливих даних. Тому боротьба з корупцією та забезпечення інформаційної безпеки стають взаємопов'язаними завданнями, які потрібно розв'язати для збереження стабільності та ефективності в умовах воєнного конфлікту.

Коли корупція проникає в систему управління чи оборонної структури, це може призвести до порушення конфіденційності та цілісності інформації. Інформація, яка повинна бути обмеженою для захисту національної безпеки, може потрапити у руки несанкціонованих осіб через внутрішні злочинні схеми. Це може спричинити різноманітні наслідки, включаючи виток важливих даних, планів оборони, або інших конфіденційних інформаційних ресурсів. Втрата контролю над такими даними може призвести до збільшення ризику терористичних або військових нападів, порушення суверенітету та загрози національній безпеці. Також це може підірвати довіру громадськості до владних

структур і призвести до соціальних та економічних труднощів у країні. Тому важливо підкреслити, що корупційні схеми не лише порушують етичні та юридичні норми, але й створюють серйозні загрози для інформаційної безпеки та національної стабільності.

Ефективна боротьба з корупцією вимагає наступних законодавчих та правових механізмів. По-перше, необхідне посилення антикорупційного законодавства, що передбачає жорсткі покарання за корупційні дії. Важливою є ефективна робота правоохоронних органів у виявленні, розслідуванні та покаранні осіб за вчинення корупційних порушень. Також необхідно забезпечити прозорість та відкритість у витратах державних коштів. Зміцнення механізмів контролю за фінансовими операціями та майном посадових осіб, включаючи декларування доходів та майна, також відіграє важливу роль у протидії корупції в умовах воєнного конфлікту. Такий комплексний підхід до боротьби з корупцією сприятиме підвищенню рівня довіри до влади, забезпечить ефективність використання ресурсів та покращить загальну національну безпеку.

Ефективна протидія корупції вимагає не лише законодавчих заходів, а й впровадження ефективних контрольних механізмів у сфері інформаційної безпеки. Для досягнення цієї мети необхідно впровадити комплексну систему моніторингу та аудиту інформаційних систем, регулярно оновлювати програмне забезпечення, а також здійснювати навчання та підвищення кваліфікації персоналу з питань кібербезпеки. Запровадження цих контрольних механізмів дозволить ефективно захищати національні інформаційні ресурси в умовах воєнного конфлікту та зменшить ризик витоку конфіденційної інформації, що може вплинути на загальну національну безпеку.

Створення прозорих механізмів звітності передбачає регулярне публічне оприлюднення інформації про фінансові операції, рішення та дії органів влади та військових командувань. Це стимулює відкритість та відповідальність владних структур перед громадськістю, а також дозволяє швидко виявляти та усувати корупційні схеми та зловживання. Підтримка громадського контролю та впровадження прозорих механізмів звітності сприяє підвищенню ефективності боротьби з корупцією, зміцнює довіру громадян до влади та сприяє зміцненню національної безпеки.

У зв'язку зі специфікою воєнного стану та підвищеним ризиком корупційних загроз, рекомендується посилити контроль за фінансовими операціями та впровадити систему прозорої звітності. Зміцнення ролі громадянського суспільства, посилення відповідальності за корупційні дії та сприяння міжнародній співпраці є також важливими кроками. Тільки комплексний підхід, що об'єднує законодавчі, інституційні, громадські та міжнародні зусилля, може забезпечити успішну боротьбу з корупцією та збереження національної безпеки в умовах воєнного стану.

На сьогодні перспективи розвитку системи інформаційної безпеки та боротьби з корупцією визначаються кількома ключовими напрямками. По-перше, вдосконалення технологічних рішень, використання сучасних технологій, таких як штучний інтелект, аналітика даних, може допомогти виявляти та запобігати корупційним схемам, а також забезпечити ефективний контроль за інформаційними ресурсами в умовах воєнного конфлікту. Другим напрямком є зміцнення правової бази, що передбачає розвиток та удосконалення законодавства щодо виявлення та запобігання корупції та інформаційної безпеки, включаючи впровадження жорстких покарань за порушення норм та встановлення ефективних механізмів контролю та відповідальності. Нарешті, третій напрямок полягає в підвищенні рівня свідомості та активності громадськості в питаннях боротьби з корупцією та забезпечення інформаційної безпеки, що сприятиме створенню позитивного середовища для прозорості, відкритості та ефективної боротьби з корупційними загрозами у суспільстві.

Отже, в сучасних умовах воєнного стану, проблема корупції та інформаційної безпеки набуває особливої актуальності ідля забезпечення національної безпеки та стабільності суспільства. Ефективна боротьба з корупцією та забезпечення інформаційної безпеки вимагає комплексного підходу, який включає в себе не лише законодавчі та правові механізми, але й активну участь громадянського суспільства, вдосконалення технологічних рішень та міжнародне співробітництво. Запровадження прозорих механізмів звітності, зміцнення контролю за фінансовими операціями та збільшення відповідальності за корупційні дії є важливими кроками на шляху до створення стійкого та прозорого суспільства. Лише злагоджені зусилля всіх секторів суспільства та активна підтримка міжнародного співробітництва можуть забезпечити успіх у цій нелегкій, але надзвичайно важливій справі.

Література:

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України»: Указ Президента України від 25 лютого 2017 року № 47/2017 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/47/2017> (дата звернення: 08.02.2024 р.).

2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18 березня 2022 року «Щодо реалізації єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану»: Указ Президента України від 19 березня 2022 року № 152/2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/152/2022> (дата звернення: 08.02.2024 р.).